

stræbelser for at udvirke declaratoriske Bestemmelser om denne Lov, thi jeg troer, at er der nogen Bestemmelse vedkommende Landbovæsenet, som nu trænger til declaratoriske Tillæg, er det netop Forordningen af 1792, idet den Regel, som blev givet ved denne Forordning, staaer meget ufuldstændig og tillige meget omstridt. Den Afgang til Bortforpagtning af Bøndergaardene, som blev givet i 1792, var egentlig efter selve Lovens Udtryk givet for at opmuntre til Udfiskning; men denne Tilladelse blev ikke syndelig benyttet, og det er først, efterat Fæstevæsenet har tabt sin tidsvarende Betydning, at Godseierne have begyndt at anvende Bortforpagtning af Bøndergaardene, maaskee især i de sidste 10 Aar. Det er imidlertid aldeles afgjort, at der er den største Uenighed mellem de Lovkyndige om meget vigtige Forhold, som komme til Anvendelse ved disse Gaardforpagtninger. Det antages til Exempel, at Gaardforpagteren kan gjøre saadanne Misbrug af det Forpagtede, at han derved taber Retten til at beholde Forpagtningen. Man siger vel i vore Retssystemer, at Forpagteren kun skal tabe Retten til at beholde Forpagtningen, naar han gjør væsentlige Misbrug af Contracten, men hvad er „væsentlige Misbrug“? Vi have en udevillet Lovgivning om, i hvilke Tilfælde Fæsteren forbyder sin Fæstet, men vi savne Bestemmelse om, naar Gaardforpagteren forbyder sin Forpagtningsret. Jeg troer, at en declaratorisk Lov om dette Punkt er lige nyttig baade for Forpagter og Udleier. Dernæst er det et andet meget betydende Spørgsmaal, navnlig med Hensyn til Gaardforpagtninger, som lyde paa 50 Aar, om Fremforpagtning er tilladt eller ikke, og om en Fremforpagtning kan forbydes i Contracten eller ikke. Den sædvanlige Regel er, at Fremforpagtning af Joroder ikke er tilladt, medmindre Contracten giver en saadan Tilladelse, men der har været opkastet det Spørgsmaal om Contrahenterne, Godseier og Forpagter, kunde vedtage, at der ingen Fremforpagtning maa skee. Indenrigsministeriet har afgivet den Erklæring, at Godseier og Forpagter være uberettigede her til, og det har støttet denne Regel paa en

kongelig Resolution, som blev givet 1792 faa Dage efter selve Forordningen, hvis Indhold gaaer ud paa, at det ikke maa forbydes Forpagteren at fremforpagte sin Gaard indenfor de 50 Aar, men ikke desto mindre er der en Overrettsdom for, at saadan Fremforpagtning kunde nægtes Forpagteren, naar han derom havde været enig med Godseieren. Indenrigsministeriet havde nemlig ladet en Godseier sætte under justitiel Diltale for Overtrædelse af Forordningen af 1792, og saaledes fremkom der en Dom, hvori Overretten var forpligtet til ex officio at fortolke Loven rigtig. Den kom da til det Resultat, at Fremforpagtning kunde nægtes, naar begge Parter vare enige derom; men jeg maa tillade mig at troe, at det, naar den Art Jordbrug udbreder sig, er af stor Betydning at faae det Spørgsmaal tilhørlig undersøgt, hvad det egentlig er, Regeringen har fastsat i den kongelige Resolution af 1792, og om det er nok at sige, saaledes som Overretten har sagt, at den ikke maa komme Privatmand til Skade, fordi den ligger i Indenrigsministeriets Archiv. Resolutionen er nemlig ingeninde bleven kundgjort og findes ikke, saavidt mig bekjendt — idetmindste har jeg ikke kunnet finde den — i den trykte Rescriptsamling. Dette er et Punkt, hvor vi aabenbart behøve en Undersøgelse af, hvad der skal antages med Hensyn til den omhandlede Lovbestemmelser Anvendelse. — Et andet Punkt, hvormed der tvistes i vore Retsystemer, er, hvad der skal forstaaes ved Forpagterens Arvinger, og hvilke de Arvinger ere, som, naar Forpagteren er død, skulle være berettigede til at tiltræde Forpagtningen, samt om Forpagteren, naar Intet derom er bestemt i Forpagtningscontracten, har Ret til at sige i et Testament, at Personer, der ikke ere hans Intestatarvinger — altsaa rene Testamentsarvinger — skulle indtræde i Forpagtningen. Jeg troer, at ogsaa dette Spørgsmaal har sin Betydning for Contractforhold af saa lang Vartighed, naar de blive saa hyppige, som de nu synes at ville blive. Endvidere er der forskellige Meninger om, hvorvidt Forpagterens Enke har Ret til